

Szekely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság.

Apare în ficcare Sâmbătă dimineață.

Redactor responsabil: **Tompa László.**

Redacția și Administrația Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 14.
Telefon 34.

Proprietar: Tipografia S. A. Odorheiu.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Előfizetési árak:

Egész évre 120 leu.
Félévre 60 «
Negyedévre 30 «

Néhány szó a köz- igazgatási választásokról.

Vármegyénkben a megyei és városi tanácsok megválasztásának határnapjául f. hó 25-ikét tűzték ki. A Megyei Magyar Párt elnöksége illetékes felhívás folytán napok óta tárgyalást folytat a kormány helyi képviselőjével a választási egyezmény létesítése tárgyában, a megyei delegáció — a megyei tanács legfontosabb szerve — körüli differenciák azonban áthidalhatatlanoknak bizonyultak, s így a megye magyarsága önálló listával megy a választásokba. Lapzártakor értesülünk különben illetékes helyről, hogy ez a választás is az előbbi kitűzések sorsára jutott: október 24-ikére elhalasztatott.

A tábla felmentette dr. Abrudbányai Edét.

Az évek óta folyó Abrudbányai-per a marosvásárhelyi tábla ötös tanácsa előtt tartott tárgyaláson felmentő ítélettel végződött. Mint tudvalevő, még az 1934 évi pótválasztás alkalmával Abrudbányai, még akkor mint képviselőjelölt, programbeszédet mondott Nagyalambfalván s e miatt a Pop Gusztó feljelentése folytán nemzetgyalázás címén bűnvádi eljárás indult ellene. Több tárgyalást tartott a helybeli törvényszék az ügyben s végül 10 napi elzárásra és 5 ezer lej pénzbüntetésre ítélte Abrudbányait.

Abrudbányai Ede fellebbezéssel élt az ítélet ellen s az 1937 május 29-ikén megtartott fellebbezési tárgyaláson a három bíróból álló tanács nem tudott egyöntetű véleményre jutni, ezért 5 tagra kiegészített tanács elé került az ügy. Ez a tanács július 3-ikán foglalkozott az ügygel és rövid vita után ítéletet hozott, amellyel dr. Abrudbányai Edét a vád alól teljesen felmentette.

Kivonultak a magyar tanácsosok a megyetanács üléséről.

A marostordai megyetanács legutóbbi ülésén a maroszéki vagyonalap zárszámadását tárgyalták. Dr. Kornhoffer Vilmos szárszégeni ügyvéd, egyik magyarpárti tanácsos, kifogásolta, hogy a vagyonalap jövedelméből nem részesítették a tulajdonos községeket. A hiányzó összeg mintegy 800 ezer lejt tesz ki. Mikor a zárszámadások megszavazására került a sor, a *nemzeti parasztpárti tanácsosok* az előzetes megállapodás ellenére megtagadták a kisebbségiek igazságos és törvényes álláspontjának támogatását s ezért a magyar tanácsosok az ülésteremből kivonultak.

Szabó Béni vezetésével országos mozgalom indult a kisiparosság szervezése érdekében.

A brassói iparostársadalom Szabó Béni szücsmester, magyarpárti képviselő vezetésével nagy arányú mozgalmat indított, hogy az erdélyi kisiparosság, amelynek helyzetét az új ipartörvény lényegesen megváltoztatta, szindikátusokban tömörüljön a szakmai érdekek védelmére. Szabó Béni felhívást adott ki a mozgalom ügyében s abban többek közt a következőket mondotta.

— Szakmai intézményeket akarunk létesíteni előbb Braşovban, majd az arra illetékes vezető iparostársainkkal karöltve Transsylvania és később országszerte, egységes szabályzatok alapján, amelyekben mint egy szép, nagy családban az egyetértés, testvériszeret, az egymás megbecsülése, támogatása, segítése, az emberiségnek eme örök értékű kincsei képezik azt az örök fényt, amely jótékony jelle-

gével egyformán sugározza be a nagy családok minden tagját. Az így megalkotott szakmai szervezetek előbb megyei, majd országos, később országos központi szervezetet kívánunk felállítani, jól szervezett irodákkal, hozzáértő tisztviselőkkel. Azt akarjuk, hogy mint a nyugati nagy iparos államokban, itt is legyen a kisiparos ságnak egy olyan kisipari szerve, amelynek az erőt és hatalmat a kisiparosság önkéntes módon adja s amely erő birtokában e szerv a kisiparosságot minden kérdésben, minden irányban hathatósan képviselheti. Országunk fejlődésére és haladásra vágyakozó kisiparának és kisiparosságának életérdeke, hogy olyan szerve legyen, ahol a politikai világnézeti, faji és vallási kérdések teljes kizárásával, kizárólag szakmai, szociális és jóléti kérdésekkel foglalkozik.

Kettős érettségi találkozó városunkban.

Megható mozzanatokban gazdag kettős érettségi találkozó volt folyó hó 4 én városunkban. A róm. kath. főgimnáziumban és a ref. kollégiumban 1907 ben végzett öregdiákok jöttek össze harmincéves találkozóra, hogy felújítsák a diákkori kedves emlékeket, hogy üdvözöljék az Alma Matereket, amelyek annyi szeretettel ölelték körülükre, hogy leröjűk hálájukat a még életben lévő tanáraik iránt és kegyelettel adózzanak az örökkévalóságba költözött tanáraik és tanulóitarsaik emlékének.

A ref. kollégium öregdiákjai közül Gönczy Lajos dr., theologiai igazgató, Jakó Dénes dr., ref. lelkész, Kónsa Samu koll. tanár, Stoicovici Viktor gör. kel. lelkész, Tolvaly Tibor banktisztviselő és Vass Károly dohánygyári tisztviselő jöttek össze a találkozóra. A róm. kath. főgimnáziumban érettségizett öregdiákok közül Antal János, Barabás Márton, Vákár József plebánosok, Deacu János főszolgabíró, Marosi Márton unitárius lelkész, Nyíró József író, Orbán Domokos dr., orvos és Tamási Endre jelentek meg a találkozón. Mindkét intézet vendékként is hálaadó istentiszteleten vettek részt. A róm. kath. plebánia templomban Barabás Márton plebános vezette a szentmisét, a ref. templomban pedig Gönczy Lajos dr., theologiai igazgató hirdette az igét. A hálaadó istentisztelet s az elhunyt tanárok sirjának megkoszorúzása után mindkét intézet öregdiákjai az Alma Matert keresték fel.

A ref. kollégiumban először Biró Sándor, mint volt osztályfőnök köszöntötte az öregdiákokat, majd pedig Szabó András igazgató a régi tanárok, Jodál Gábor dr., intézeti gondnok a jelenlegi vezetőség nevében mondtak üdvözlő beszédeket. Ezután Tolvaly Tibor felolvasta az 1907 ben érettségizett öregdiákok névsorát és ismertette mindeniknek a sorsát. Befejtjéskül Gönczy Lajos dr., theologiai igazgató tolmácsolta az összejöttek

goha el nem múló háláját az intézet iránt.

A róm. kath. főgimnáziumban Marosi Márton unitárius lelkész köszöntötte az intézetet. Az üdvözlést a megjelent tanárok élén Boga Lajos dr., igazgató fogadta, megköszönve, hogy nem feledkeztek meg az ősi Alma Materéről. Délben mindkét intézet öregdiákjai külön-külön családi ebédre jöttek összesen azon ujitották fel a régi diákkori emlékeket.

Este a két intézet öregdiákjainak közös vacsorája volt a Szabó Károly-féle vendéglőben. Ezen a két intézet különböző évfolyamu öregdiákjai és hozzátartozói közül mintegy 80 an jelenltek meg. Itt az első beszédet Orbán Domokos dr. mondotta, aki ismertette a róm. kath. főgimnáziumban végzett öreg diákok sorsát, majd pedig az életben lévő volt tanáraikat köszöntötte. A volt tanárok közül először Embery Árpád mondott nagyhatású beszédet, majd pedig Szemlér Ferenc és Fazakas Gáspár szólaltak fel. Vákár József a főgimnáziumra, egyházi és világi előjáróságára mondott köszöntőt, amire Sándor Imre főesperes és Boga Lajos dr. igazgató válaszoltak. Nyíró József könnyeket sájtoló beszédében az elhunyt tanárokról emlékezett meg, majd pedig a kollégium öregdiákjait köszöntötte. A kollégium részéről Jodál Gábor dr. és Gönczy Lajos dr. mondtak megható köszöntőket. Nagy figyelmet váltott ki Embery Árpádnak Nyíró Józsefre mondott rimes pohárköszöntője is. A kedélyes találkozó, melynek megrendezésén Nyíró József, Orbán Domokos dr., Biró Sándor és Tolvaly Tibor fáradoztak, a legkellemesebb emlékekkel a hajnali órákban ért végett.

Ócskavasat kérnek a háziasszonyoktól. Nem nálunk, hanem Angliában szőlítették fel a háziasszonyokat, hogy a háztartásban szükségtelenné vált vasholmit, mint ócskavasat bocsássák a hadianyaggyártás céljaira, mert a vashiány miatt erre szükség van a fegyverkezéshez. Tehergépkocsik fogják összeszedni az egyes háztól az ócskavasat.

Szüllő Géza cseszlovákiai képviselő nyilatkozata.

A népszövetségi ligák uniójának Pozsonyban most megtartott ülésén dr. Szüllő Géza cseszlovákiai magyar képviselő a következő nyilatkozatot olvasta fel:

»A cseh köztársaság magyar népszövetségi ligája szent kötelességének tartja a világbéke és a világ minden államában élő nemzetek együttműködése érdekében, hogy a teljes ülésnek és az itt képviselt világnyelvénységnek figyelmét felhívja a sajnós, még mindig megoldásra váró kisebbségi kérdésre. Távolítsák el a meg nem oldott kérdések raktárából a gyűlésony kisebbségi kérdést. Minden pernyi halasztás negyvenmillió ember életét nehezíti meg.«

A nyilatkozatot, amelyet a magyar képviselő francia nyelven olvasott fel, a jelenlevők hatalmas tapssal fogadták. A nyilatkozatot nyomban angol nyelvre is lefordították.

Magyar nap a Bánságban.

A bánsági magyarság, vagyis az országos Magyar Párt ottani tagozata, nagyszabású közgyűlést tartott, amelyen dr. Willer József képviselőnk is részt vett és beszédet mondott. Willer azzal végezte beszédét, hogy össze kell tartania minden kisebbséginek, hiszen egyforma a tradíciója, a kultúrája és a helyzete. Részt vett a gyűlésen dr. Gyárfás Elemér szenátor is, aki beszédét így fejezte be:

Bizalommal várjuk azt a román államférfit, aki szembe mer szállani a hamis szölamokkal és a nemzet legmagasabb érdekeit tartva szem előtt, megszünteti a népünk ellen folytatott jogtalan és igazságtalan harcot.

A megyei és városi pótagókat rendelet-törvény fogja szabályozni.

Köztudomású, hogy az új közigazgatási törvény nem határozta meg azt a mértéket, amelyet a megyék és a községek a pótagók kivetésénél alkalmazhatnak. Ennek következtében nálunk is szertelenül történtek a pótagókivetések, ami sok felebbezésre adott okot.

A semmitűszék kimondta, hogy a közigazgatási törvény 186-ik szakasza, amely a pótagók kivetések alapjául szolgált, alkotmányellenes éppen azért, mert a kivethető pótagók mértéke abban nincs meghatározva. S eszerint tehát alkotmányellenesnek kell venni a kivetéseket is. Hogy azonban a községi és megyei háztartások meg ne akadjanak, másrészt pedig, hogy törvényileg legyen megállapítva a kivethető legmagasabb pótagó mértéke, a belügyminiszterium rendelet-törvényt készített és abban megállapítja, hogy a városok legfeljebb 50 százalék, a megyék pedig 75 százalék pótagót róhatnak ki.

6,000.000 lejes főnyereményt **55663** számu
1,000.000 „ „ **20914** számu
200.000 „ „ **63775** számu

és 10 nyeremény egyenként 100.000 L.
mind a „DACIA“ játékosai nyerték.

Rendeljen postán sorsjegyet a
DACIA főelárúsitónál **Révész Ernő**
 Târgu Mureş — Piaţa No. 47

A »DACIA« helyi képviselői:
Librăria Nerva, Göllner Ottó,
Tutungerie ORBÁN tőzsde.

Vértetű-veszedelem almafáinkon.

Miniszteri sürgős intézkedésre van szükség.

Egy évvel ezelőtt magánaton, bélyeges kérés alatt tettem jelentést a Mezőgazdasági Kamarához, hogy városunk alsó részén az almafákat ellepte a vértetűveszedelem és kipusztítással fenyegeti az akkor még fertőzetlen fákat is. A megindított vizsgálat után, az erősen fertőzött fákat kivágták, a többi megecsesítették. A további ellenőrzés azonban ezzel véget ért, abban maradt.

A jelen nyár elején a vértetű-veszedelem almafáinkon ismét jelentkezett, de most már az egész város területén, gyümölcskertekben többfelé. Némely helyen olyan nagy mérvű a fertőzés, hogy újabb alfafa sorozat kivágása fog szükségessé válni.

A vértetű irtására a szükséges utasításokat megadva, a kamara a községek lakosságát rendeletben hívta fel szigorú büntetések alkalmazását is kiállításba helyezve. Mindenki csak helyeselni tudja ezen intézkedés kiadását, csakhogya ezt már márciusban meg kellett volna tenni és kiküldött szakértőkkel a kerteket többször átvizsgáltatni, hogy a legkisebb vértetű terjedés is megakadályoztassék. De nemcsak a városon, hanem el Siklódig mindenik más községben szintén.

Tudvalevőleg a vértetű egyik-másik példány a őszire szárnyakat kap, s ezzel az ilyen példányok repülnek a távolabbi almafákra, s ott szaporodnak, majd lepetéznek és a jövő tavaszra az ezekből kikelt példányok szüznemzéssel, rövidesen több millióra

szaporodnak, melyek aztán szakadatlanul szívják az idősebb fák és a fiatal oltványok életét nedvességét, amíg csak kioltják annak életét.

Ha az emberek közé behurcolják a kiütéses tífuszt, vagy az ázsiai kolérát, azonnal mozgósítják a helyi hatóságokat, az orvosokat és miniszteriumot, s költséget nem kimélve minden intézkedést megtesznek, csakhogya a veszedelmes ragály terjedését elfojtsák. Mi is azt szeretnők, ha a gyümölcsfák ezen, hasonló nagy veszedelmére, a vármegyei Prefect, helyi kioktatások révén, erős intelmmel felhívna a lakosság figyelmét és a földmívelési miniszterium növényvédelmi osztályától ezen ragály kiirtására, egy intézkedő tényező kiküldését kérné, mert a fertőzés gyors terjedése felbecsülhetetlen károkat fog okozni a vármegye lakosságának.

Különösen a faiskola tulajdonosok állanak valósággal megrémülve a veszedelem láttára, mert súlyos ezeket fektettek bele faiskoláik fenntartásába, s ha beüt a fertőzés, mind tüzre kerülnek az oltványok. Köztük a kamara legkevesebb százezer leut érő gyümölcsfa-oltványosa is ezen sors előtt áll. De az almafáink és oltványaink elpusztulásán kívül, nagymérvű tekintély csorbulást is szenvedünk, mert tudvalevőleg az egész ország területén még csak egy vármegye van, ahol a hasonló vértetűfertőzés pusztit a gyümölcsfák körében.

Miniszteri intézkedéseket kérünk sürgősen: a vértetű veszedelem feltartoztatására és teljes kiirtására, amíg nem késő.
Gyerkés Mihály

Öt lista Bihar megyében. A bihar megyei megyetanács választásra öt listát nyújtottak be.

A székely nemek és ágak emléke a székelyföldi hely- és családnevekben.

Irta: Dobos Ferenc dr.

Régi krónikáink és hiteles történelmi adatok egyaránt bizonyítják, hogy a székely nép nemekre és ágakra oszlott, s hogy a hét székely szék mindenikében a katonai és a polgári főtisztviselést (hadnagyság és bíróság) a nemek és ágak bizonyos sorrendjében viselték.

A nem kicsiben annyi volt, mint a magyar nemzetnél egy törzs. Salamon Ferenc megállapítása szerint a magyaroknál is minden törzs 15 nemzetségre, s így a 7 törzs 105 nemzetségre oszlott. A hozzuk csatlakozott 3 kabar nemzetséggel így lett 108 nemzetség.

A birtokok kezdetben a Székelyföldön sem családokként, hanem nemek és ágak szerint oszlottak meg. Hisz még ma is vannak közbirtokosságok. Egy, sőt néha több falunak együtt van közös erdeje, legelője is.

Mikor aztán az állattenyésztés helyett mindinkább a földmívelés lett a székelység nagy részének főfoglalkozása: a nemekben és ágakban együtt élő családok felosztották maguk között a földművelésre alkalmas, addig közösen használt területeket. Megkezdődött az egyéni birtoklás.

Megtörtént azonban sokszor, hogy házasság és vétel útján egyik nemből vagy ágból való családnak más nemek és ágak ősi birtokrészből is volt birtoka. De ilyenkor mindig nyilván tartották, hogy melyik nem melyik

ágáé volt eredetileg az a birtok. (pld. »Megyes Nemben Dudor Agan vagyon ket lofeleségem Akosfalvarol es Wayabol; Abran Nemben Wy Agan vagyon Az Akosfalvi haz«, — olvassuk egy családi feljegyzésből a XVI. század első feléből).

Ez a nyilvántartás azért volt szükséges, mert az ilyen birtok birtokosának jogot adott arra, hogy megválasszák hadnagynak vagy bírónak, mikor a sor arra a nemre és ágra került. Így például Apafi Lénárt Marosszéken 1492-ben hadnagy a Jenő nem Zomorú ágán, 1505-ben bíró az Ábrán nem Karácson ágán, 1511-ben hadnagy a Meggyes nem Gyáros ágán, 1513-ban hadnagy az Ábrán nem Karácson ágán. (Székely Oklevéltár, II. k. 139—143 lp.)

A székely székek főtisztjeinek választása így, a nemek és ágak sorrendjében 1562-ig tartott, mikor János Zsigmond erdélyi fejedelem a székek felkelésének leverése után egyéb büntetések mellett a székelyek régi jog és birtokviszonyait is teljesen felforgatta s a széki főhivatalok ilyen módon való betöltését megszüntette.

A székelyföldi régi oklevelek közül azokban, melyek birtokokra vonatkoznak, sok helyen találkozunk nemek és ágak megnevezésével, de mindenkiben csak azzal a néhánnyal, melyekkel a kérdéses birtoknak való kapcsolata volt.

A nemek és ágak teljes jegyzéke 2 marosszéki jegyzékben maradt fenn. Egyik az 1545—48-évből való és éppen abból a célból készült, hogy a szék két főtisztjének sorrendjét egy 24 éves időszakra megállapítsa az egyes nemek és ágak között. (Közölte

A Székely Dalegylet I. G. Duca-székelykereszturi kulturünnepe.

Az elmúlt szombaton, mint már előbb jelentettük — a Székely Dalegylet I. G. Ducan—Székelykereszturon megismételte hatodszor remek daljátékát: Rinaldó grófot. Az előadást zsufozt nézőtér nézte meg s mindvégig lelkesen ünnepelte a szereplőket és a zenekart. A harmadik felvonás végén pedig a rendezőket hívta a lámpák elé, meleg tapssal jutalmazván fáradságtalan ügybuzgalmát és művészi teljesítményét. Az előadásban ott volt a város társadalmának minden rangú és rendű polgára — szép és követésre méltó példát adva a nemes összetartásban, erőben és megértésben nekünk is. De ottan voltak I. G. Duca-Székelykeresztur vidékének a vezetői is mind. A darab előadása után az egész nézőtér átrándult a kellemes Walter-féle kerthelyiségbe, ahol reggelig táncvigalom volt. A Székely Dalegylet szintén egy hatvan terítékes, fehér asztalt terített szereplői és vendégei tisztelőre a kertben az ő megszokott, fegyelmzett és dicséretre méltó jörendjével. Kedves és megható jelenet volt, mikor *Ütő Lajos*, unitárius lelkipásztor a gyönyörű csillagos ég sátrora alatt előlépett s költői hasonlatokban gazdag, lendületes, szép, szónoki beszédben köszöntötte az I. G. Ducan—kereszturi közönség nevében a Székely Dalegyletet. *Dr. Voszka István*, a Székely Dalegylet elnöke azonnal válaszolt; meghatódott hangon megköszönve a közönségnek páratlan, felejthetetlen támogatását minden irányban, hálás köszönettel adózott Constantinescu Mihály dr. prefektusnak is, továbbá Tamás Ilonkának Szemerjay Károlynak buzgalmukért és jószágukért.

Aztán dr. Voszka István elnök megilletődött szavakkal, szépen fejezte ki köszönetét a főrendezőktől az utolsó kellékesig mindenkinek önzetlen, buzgó, fegyelmzett és pontos munkájukért. Mégis kötelességének tartotta, hogy Sz. Horváth Gizi színművésznőnek, Lévai Lajos dr. szabadságonlevő ügyvezető elnöknek, mint főrendezőnek és Kiss Elek tanárnak, országos karagnak hervadhatatlan érdemét a darab diadalában kiemelje.

A pohárköszöntők közül még kiemeljük Lévai Lajos dr. szívből jövő beszédét is, aki folytatva *Ütő Lajos* felköszöntőjének gondolatmenetét, megköszönte azokat az őszinte könnyeket, amelyet a beszéd hatása alatt ez a

testvéri találkozó csalt ki a székely dalosok lelkében. Olyanok voltak ezek a könyecsek, — mondotta a szónok — mint az aranykalászt eresztő embertestvérenek a verejtékgyöngye a bevégzett jó munka után: a fáradtság jutalma, biztatás, — a mindennapi kenyér reménysége, amiben csak a fény, csak a Napsugár tud fényleni... Poharát a jelenlevő falvak vezetőinek egészségére emelte. Közvetlen utána — a lelkes hangulatban — Bodrogi Balázs, aranylantos dalos zenekísérettel mellett szebbnél szebb magyar nótákkal gyönyörködtette a közönséget. Majd a Székely Dalegylet fehér asztala énekelte rögtönzött kórusal magyar dalokat. A jól sikerült kulturünnepekről a legjobb emlékekkel tértek haza a Székely Dalegylet kitűnő tagjai. (—)

A közgyűlési meghívók magyar ujságban is közzé tehetők.

A kolozsvári törvényszék egy részvénytársasági vállalat közgyűlésén hozott határozatokat megsemmisítette abból az indokból, hogy a közgyűlési meghívót nem tették közzé román nyelvű lapban, hanem csak a magyar lapokban. A tábla, fellebbezés folytán, a törvényszék határozatát megsemmisítette és kimondotta, hogy nincs olyan törvény, amely előírná, hogy a közgyűlési meghívókat csak román nyelvű lapban lehetne közzétenni.

Üzletnyitás.

Értesitem a m. t. közönséget, hogy Bul. Reg. Ferdinand (vult Kossuth-utca) 17 szám alatt

uj férfi- és női divatüzletet

nyitottam, ahol jó árukat adok el szolid áron.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel:
Dulicsek Sándor.

x Eladó: 13 drb. Révai Nagy-Lexikon, Arany János, Eötvös József és Jósika Miklós összes művei diszkötésben, egy hegedű, egy drb. 5 lámpásos Csebeko rádió, valamint egyéb tárgyak. Cím a kiadóhivatalban.

sonlóságot mutat a székely nemek és ágak egyikének vagy másikának nevével.

A családnevek felvétele a székely nép nagyobb részében csak a XV. században történt, midőn a nemekre és ágakra való felosztásnak még megvolt a nagy jelentősége. Ha nagyjában a családnevek 50, sőt Csik megye egyes helyein 80 százaléka valamely keresztnévből képződött is, mégis bizonyára voltak olyanok, kik családi névnek azon nem vagy ág nevét vették fel, amelyhez tartoztak.

Épp ugy nem tarthatjuk egyes családneveknek egyes nemek és ágak nevével való teljes megegyezését vagy csekély eltérést pusztán véletlennek, mint a helység, hegy, stb. neveknek.

Básta György császári hadvezér 1602-ben az egész Székelyföldön, helységeiről helységeire közel 10000 családnév iratta össze (bár sokan, sőt néhol egész faluk lakossága elmene-kült az összeírás elől, mert az a német előtt való behódolást jelentette), s ezen összeírásban ilyen családnevekkel találkozunk:

Halom, Gyergyó, Girgio, Bod, Buda, Boda, Seprődi, Eczyken, Eczike, Jenei, Zomor, Medgyes, Medgyesi, Dudar, Adorján, Poson, Posoni, Vasmat, Vata, Telegdi, Telegfalvi, Ábrám, Gyereő, Karácson.

A sok Péter, Balázs, Balázi, Nagy név közül is valószínűleg van egy-kettő, mely nem keresztnévből alakult vagy testi nagyságot jelentett, hanem a Peter, Balási és Nagy ágak nevéből származott.

Aki a Székelyfölddel foglalkozó régi írásokat nézegeti, jól teszi, ha az ilyenekre is tekintettel van.

Gróf Mikó Imre az Erdélyi történelmi adatok I. kötetének 261—64 lapjain).

A másik már egyenesen azt sorolja fel, hogy az 1491—1515-években az egyes nemek és ágak sorrendjében kik viselték azt a 2 főtisztviselést. (Közölve a Székely oklevéltár II. kötetének 139—143 lapjain).

E szerint volt 6 nem, s mindenik nemből 4, összesen tehát 24 ág, az 1545—48-ban készült jegyzék szerint a következő sorrendben:

A Halom nemből voltak Gyergyó, Peter, Halom, Naznan ágak; Az Örlöc nemből voltak a Bud, Zovat, Seprőd, Ecken ágak; A Jenő nemből voltak a Zomorú, Uj, Borozlo, Balási ágak; A Meggyes nemből voltak a Meggyes, Dudor, Kürt, Gyáros ágak; Az Adorján nemből voltak a Telegd, Poson, Vacman, Vaja ágak; Az Ábrán nemből voltak Nagy, Gyereő, Uj, Karácson ágak.

Az állandó megtelepedés idején az első faluk között bizonyára többet neveztek el a nemek és ágak után. Mikor azonban a kereszténységet felvették, sok helység régi neve helyett újat kapott (rendesen azon szentét, kinek tisztelőre a templom épült, s így aztán lassacskán feledésbe ment a régi név). Közöttük bizonyára nem egy azok közül is, melyeket a községek alakulásakor a nemek és ágakról neveztek el.

De azért maradtak meg a régi nevek közül is, (hisz a kereszténység felvételekor, Szent István törvénye szerint 10 falu épített közösen egy templomot) s nem tarthatjuk pusztán véletlennek, hogy a Székelyföldön a legújabb időkig egyes helységek, járások, hegyek vagy határrészek neve vagy teljesen megegyezik, vagy feltűnő ha-

HIREK.

Julius 9.

Előjegyzési naptár.

1937 augusztus

1

Hargita T. Egylet

Népünnepélye.

Jegyezze fel Ön is!!

Az Erdélyi Múzeum Egyesület idei vándorgyűlését augusztus végén városunkban tartja meg. A három napos gyűlés előkészítése céljából Kántor Lajos dr., egyesületi titkár a napokban városunkban időzött és megbeszélést folytatott a helyi rendező bizottsággal. A vándorgyűlés gazdag tárgysorozatát annak idején ismertetni fogjuk.

Az érettségi vizsgák eredménye. Amint már előzőleg jelentettük, városunkban is működött egy vizsgáztató bizottság az áll. liceumban. Az érettségi vizsgálatok szóbeli része kedden fejeződött be. Az érettségi eredményét a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következőkben közöljük: A gyergyószentmiklósi áll. liceumból vizsgára jelentkezett 31 régi és új növendék, akik közül 13 vizsgázott sikeresen. A csikszeredai róm. kath. főgimnázium 11 növendéke közül átmént 4, a medgyesi evang. liceum 7 növendéke közül 4, a segesvári áll. liceum 5 növendéke közül 3, a segesvári evang. liceum 4 növendéke közül 1, a kereszturi unitárius liceum 12 növendéke közül 4, a székelyudvarhelyi róm. kath. liceum 11 növendéke közül 4 és pedig Buna Samu, Imreh Gábor, Pál Gyula és Zonda Pál; a székelyudvarhelyi áll. liceum 31 növendéke közül 28 vizsgázott sikerrel. Értékelésünk szerint az őszi is itt lesz az érettségi.

Halálozás. Özv. Heim Pálné szül. Komáromy Mariska f. hó 4-én városunkban hosszas betegség után elhunyt. A megboldogultban dr. Borosnyay Pálné édesanyját gyászolja. Nagy részvét mellett temették.

Özv. László Ferencné szül. Balázs Mária folyó hó 8-án 89 éves korában városunkban elhunyt. Folyó hó 10-én temetik. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Rendeletörvény védi a diófákat. A földmivelésügyi minisztérium legújabb rendeletörvénye szerint jövőben diófát csak miniszteri engedéllyel lehet kivágni s ez esetben is csak akkor, ha a fa száradásnak vagy pusztulásnak indult. Minden kidöntendő fa helyett 3 drb. új diófát köteles a tulajdonos ültetni és darabonként 200 lej biztosítékot letenni. Vasuton is csak kivételes engedéllyel lehet diófát szállítani. Tilos a diófa nyers vagy megmunkált állapotban való kivitele.

x **Eladó:** I. G. Duca-utca 2 sz. alatt 4 szoba, 3 konyha és egy műhely-helyiségből álló ház. Cim Iparbank Odorheiu. 2-3

Elindulok a lelkem nyomán...

Csendes nyári estén, ha leszáll az alkony
s mint sötét kárpit a földre leborul,
millió csillagnak vibráló fényében
felhő foszlányok közt holdsugár bujdosol . . .
fák levelének halk esti susogását,
közeli fűzések madár-csatlogását,
szívembe muzsikálja a lány esti szél
utána vágyak álmok a mult képe él,
s elindulok a lelkem nyomán

Tipegő gyermeklábakkal lépegetünk,
amig elérünk az ősi, szülő házba
jó anyám, apám, ölelő, hívó karja
magához szorít, úgy mint hajdanába
Oh boldog gyermekkor! beh szép vagy, be csodás!
Tarka virágos réted: tavasz ragyogás
Fáradt fejemet, anyám, öledbe hajtva,
megpihenek kissé az élet-robotba

lelkem elkerüli temetők kapuját
hogyan tovább vezessen, hol nincs gond és árnyék,
csak rózsák — napsugár — tündéri varázslat
akkor nem néztem a bujdosó felhőket,
sem diszét vesztő, lombhullató fákat
Nem hittem, hogy egyszer eljön a hervadás,
annyi szép reményre a rideg csalódás
Mi lenne az élet e bohó kor nélkül?
amikor a lélek barangol menekül
s itt nyugtot találva — lecsendesül.

Sötét, szomorú napok felhős egére
a mult verőfénye vissza-vissza csillan
e szivárvány hidon, mikor oda járok,
lelkem elkerüli, ahol szakadék van
minden eltemetett emlék újra felsir.
minden régi arc, — ucca, — nóta úgy hiv
ha hallom üzenetét tavasznak, nyárnak,
levázom láncát e gondteli világnak

— s megyek a lelkem nyomán. —

Becl. 1937. jul. 5.

P. Bedő Mária.

Dalosünnep Szamosujváron. A romániai Magyar Dalosszövetség szépen sikerült dalosversenyt rendezett Szamosujváron, amelyre nagy számban vonultak fel a környező megyék dalegyletei. Dr. Inczedy Joksmann Ödön, a dalosszövetség elnöke, meleghangú beszédben biztatta kitartásra a magyar dalostestvéreket.

x **Méhészeknek** ajánlom a kaptár-mérleget 1500 lej. Új típusu erdélyi kis kaptárt 400 lej és öt kiló mülépet 200 lej. Páll Albert Zetea—Zetelaka.

Fegyverkezés és csikóbőr csempészet. A fegyverkezési láz következtében sok csikóbőrt csempésznek ki az országból. Így egy szatmári cég bűrraktárában 40 drb. csikóbőrt találtak elrejtve, aminek a kiszállítása pedig tiltva van.

Megjegyzéses lista Arad megyében. A megyetanácsból kisorsolt 16 tag pótlására július 11-én választás lesz Aradon. Az ottani Magyar Párt a kormánypárttal és a németekkel közös listát nyújtott be.

Népünnepély. A helybeli református nőszövetség július hó 11-én, vasárnap d. u. 4 órán kezdődőleg, nagyszabású népünnepélyt rendez a Kollegium kertben. Ez az ünnepély a város és falu találkozója lesz, melynek részletes műsora a helyszínén bontakozik ki. A felvonulás most is, ökörszekereken történik, melyeken nevető arcu, lármás gyereksereg és a felnőtt ifjuság foglal helyet, végig haladva a főutcán. Megérkezés után, a felállított szabadtéri színpadon először a gyerekek szerepelnek: énekekkel, szavalattal, táncal, páros jelenettel. Azután követezik a város és a falu versenye: énekekkel, táncal és kötélhuzással. Közreműködik a Református Dalkör is egy énekszámval, amit követni fog havasi kürt és tárogató szóló és két ének: zene kísérettel. Mindenik meglepetés lesz. Részt vesz az ünnepség műsorában a serdülő iparos-tanonc ifjuság is: lepény evésben, zsákfutásban és birkozásban. Végül festői szépségű jelenet lesz a szomszéd falusi ifjuság népviseletének bemutatása, mikor székelly legények és leányok vonulnak fel népi öltözetükben, elénekelve egy-egy népdalt. A nyertesek még ott a helyszínén azonnal kikapják a jutalom díjakat. Ezt a sok szép dolgot a felnőttek részére csupán 12 leuért, a gyermekek, tanoncok részére 5 leu belépti díjért nyújtja a nőszövetség. De még egyéb is lesz: terített asztal s azon kiváló, finom étel és ital olcsó áron. A konfetti, s a világposta se marad el és akinek jó kedve lesz, még táncolhat is. Legyen ott mindenki!

Megszűnt sajtóper. Mult évi március 13-iki lapszámunkban hirt adtunk a ref. egyházkerület elsőfoku fegyelmi bírósága által hozott azon ítéletéről, amelyet Tökés Ernő bucarestii ref. esperes ellen hozott, s amellyel Tökést esperesi állásából és megbízotti tiszttségéből elmozdították volt. A közlemény miatt, amely megjegyzésekkel kísérte az ítéletet, Tökés sajtóper indított s a bíróság előtt a közleményért dr. Hinléder F. Ákos vállalta a felelősséget. A bűnperben most, július 7-ikén volt a főtárgyalás a helybeli törvényszék előtt. Hinléder védője, dr. Wenetsek József semmisségi okot jelentett be a főtárgyalás megkezdésekor azon a címen, hogy a panaszos az új büntetőtörvény 601. szakaszában előírt követelménynek nem tett eleget, vagyis a régi törvény uralma alatt beadott panaszát nem újította meg s ezért kérte a per megsemmisítését. A törvényszék a kérdésnek helyet adott, s pert semmisnek jelentette ki és az eljárást megszüntette.

A csikszeredai megyetanács legutóbbi ülésén dr. Ábrahám József, dr. Pitner Árpád és dr. Kolumbán József magyarpárti tanácsstagok felszólaltak amiatt, hogy a csendőrök a falvakon akadályozzák az egyházak kulturális munkáját.

Figyelem!

Figyelem!

Mielőtt a moly károkat okozna téli ruhadarabjaiban, adja be megóvás végett

KASSAY szücszhöz,

ahol csekély díjért biztosítva van moly, tűz és lopás-károk esetére.

Odorheiu, Bulev. Reg. Ferdinand 15 szám alatt.

A 14-ik állami sorsjáték I-ső osztálya

Julius 15-ikén kezdődik.

Vásároljon sorsjegyet

az Udvarhelymegyei Takarékpénztárnál
Odorheiu.

A július 15-iki nyeremény összege

30,571,200 lej.

Vegyen egy sorsjegyet az Udvarhelymegyei Takarékpénztár szerencsés választékából és 200 lej befektetéssel már az első húzásnál milliomos lehet, mert minden második sorsjegy nyer — A szerencse választása csak arra eshetik, akinek sorsjegye van az Állami Sorsjátékra.

A jun. 15-iki húzáskor a 333476 számú sorsjegy 1 milliót nyert

A nagyérdemű közönség szives tudomására kívánom adni, hogy

KERTHELYISÉGEMET

megnyitottam.

Minden este friss Roston-sült, jégveremben csapolt Luther-sör, különböző faji borok, állandó cigány zene gondoskodik a n. é. közönség szórakoztatásáról.

== TÁNC REGGELIG. ==

Szives pártfogást kér: **Barkóczy Dénes** vendéglős.

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

DOBRAI KÁROLY

cipő-üzletét,
ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre.

Ugyanott mérték utáni megrendelések vétel-kötelezettség nélkül készülnek.

A magyar képviselőház egyhangulag megszavazta a kormányzói jogkör kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Állami nyugdíj a kereskedőknek. A kereskedelmi miniszter törvényjavaslaton dolgozik, amely a kereskedők részére segély- és nyugdíj alapot létesítene. Ebből a kivétült vagy megrokkant kereskedők rendes nyugdíját fognak kapni.

Nem vesznek ujjlenyomatot. Ujabb rendelkezések szerint az utlevél-kérések alkalmával nem kell a felektől ujjlenyomatot venni. A különféle ügyészégi illetékek továbbra is megmaradnak s ezeknek az összege ezután is 148 lej lesz.

Drága a záróra megváltása. A romániai vendéglősök országos küldöttsége arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy az éjszakai záróra meghosszabbítások díját szállítsa le. A vendéglősök szerint ugyanis a túl magas meghosszabbítási díjak miatt a kisebb vendéglősök kénytelenek korán zárni, mert az üzletmenet nem bírja meg a túlzott kiadásokat.

Részek listája. Az új büntető törvény szerint a rendőrség köteles névsort készíteni azokról a részegerről, akik ittas állapotban kötelek, izgágáskodni szoktak. Ezt a jegyzéket minden italmérésben ki kell függeszteni s az azokon szereplő egyéneknek nem szabad szeszes italt kiszolgáltatni.

x **Pótvizsgára, felvételi-vizsgára sikerrel** készít elő szakképzett gyakorlatl. Cim a lap kiadásában.

x **Moziműsor.** Szombat és vasárnap este fél 10 órakor jön a legnagyobb filmslágér, A sátság sziget foglya, németül beszélő filmslágér. Az amerikai Dreyfuss megrázó története ez a film és egyben az amerikai igazságszolgáltatás legnagyobb tévedése. Egy orvost azzal vádolnak, hogy megölte a köztársasági elnököt, ártatlanul elítélik és száműzik a sátság szigetére, ahonnan élve alig szoktak visszakerülni a foglyok. Nívós, szépen rendezett film, amelyet igen nagy sikerrel pergetnek mindenhol. Ennél izgalmasabb, érdekesebb és művészebb filmet ebben a zsánrban még nem készítettek. — Jön A kínai arany. Milliók bálványának Gary Coopernek grandiózus új filmje Kinában játszódik le, a roppant birodalom vérzivataros napjaiban. Harcok, összeesküvések, politikai maffiak között indul meg egy forró szerelmi dráma, amelynek főszereplői egy amerikai fiatalember, egy vakmerő asszony és egy mindenre elszánt tábornok. Hatalmas Gary Cooper szerep, amellyel ez a remek színész ismét igazolja nagy népszerűségét. — Jönnek: Metropolitan, román magyar felírás. Mitsuko, e hatalmas filmről, biztosra vesszük, már mindenki hallott. Asszonyok bálványa, Nino Martini román magyar felírás.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy vállalom gallérok és ruhák tisztítását Bul. Reg. Ferdinand No. 37.

Szives pártfogást kérek tisztelettel:
KRISTÓ F.

x **Az építkezők szives tudomására** hozom, hogy az Ugron-féle téglagyárban legjobb minőségű cserép és téglagyártást megkezdtem. Állandóan raktáron tartok nagyméretű fali téglát, hornyolt cserépet, (Stadler) gerinc cserépet, kemencékhez való burkolati téglát stb. stb. Érdeklődőknek készséggel rendelkezésre áll: *Sima József.*

x **Eladó ház** Str. Andrei Mureşan (Solymossy-utca) 22 szám alatt. 2—3
x **Kisebb-nagyobb házak és telkek** eladók. Cim a kiadóhivatalban. 2—3

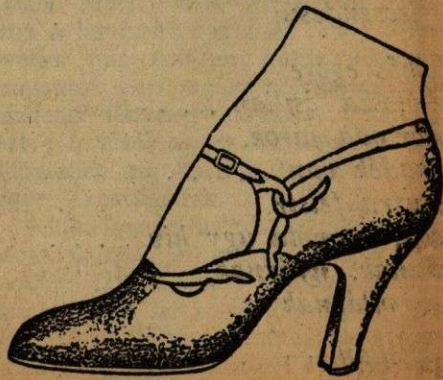
Taxa leróvás természetben. Toda város tanácsa kimondta, hogy a városi taxa- és adóhátrálékokat természetben munkával (napszám) vagy fuvarokkal is lehet róni. Ezeket a szolgáltatásokat a különféle városi közmunkáknál lehet teljesíteni.

x **Abessziniai kuthoz** 6 méter cső és szivattyú 800 lejért eladó. 1—2
x **Siménfalva községben** egy öt szobás kuria mellékhelyiségekkel, egy nagy kőistállóval és kb. 8 hold gyümölcsösrel eladó. Cim a kiadásban.

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZER
Hatás biztos Majd Én! Fajdalom nélkül itt
KONCZ GYÓGYSZERTÁR · ODORHEIU

**Ujság-
makulatura**
kapható:
a Könyvnyomda R-T.
papirkereskedésében
12 lejért kilónként.

Dús választéku

**árunk
minőségben,
fazonban,
kiállításban
és árban
utolérhetetlenek.**

BÁNCS-cipőüzlet Odorheiu.

Meg akar Ön teljesen szabadulni reuma, köszvény, isiász bántalmaitól?

Sok ezren kigyógyultak! Fájdalmak a tagokban és izmokban, nyomorék kezek és lábak, szurás, szaggatás, oldal-, hát- és gerincfájdalmak ellen.

Én Önnek egy természetes szert ajánlok betegségének gyógyítására! Ez a SPONGILLIA.

Nem univerzális orvosság, hanem természetes gyógyszer, amit a csodás természet a beteg emberiségnek nyújt. — Rendelje meg! Ön örökké hálás lesz: ára 90 lej és postaköltség. Készíti: **KONCZ-gyógyszertár Odorheiu.**

ÚJ ÜZLET!

Tisztelettel értesítem a nagyrebecsült közönséget, hogy

CIPŐ-ÜZLETEMET

Brassóból Székelyudvarhelyre helyeztem át, ahol férfi, női- és gyermekcipőkben nagy választékom van.

Női cipőkből a 35, 36, 41 és 42, férficipőkből a 45, 46 számúakat helyszüke miatt leszállított áron árusítom ki.

Szives pártfogást kér ugy a helybeli, mint a vidéki vásárló közönségtől.

Mély tisztelettel: **NAGY FERENC.**
Bul. Regele Ferdinand 37.

Fest.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy vállalom mindennemű kelme, fonal, selyem, gyapju, stb. festését bármilyen színre garancia mellett. Továbbá ruhatisztítást is.

Áraim olcsóságáról és munkám jóságáról kérem meggyőződni.

Tisztelettel:

FRITZ BREIHOFER

kelmefestő és vegytisztító Sighişoara—Segesvár.

Odorheiu—székelyudvarhelyi gyűjtőhely:

KASSAY F. DOMOKOS szücsnél, Bul. Regele Ferdinand 15.

Tisztit.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy férjem néhai SCHMITZ MIKLÓS elhunyt után is a

kelmefestő- és vegytisztító műhelyemet fenntartom.

Férfi, női- és gyermekruhákat, bársonyt, selymet, csipkét, szöveteket, gyapju és kender-fonalakat, végárukat, házi szőttesszöveteket, vásznakat minden színben nagyvárosi szakszerű munkavezető garanciája és leszállított árak mellett végzek. Gyászruhákat 24 óra alatt! Postai megkereséseket elfogad és a legpontosabban teljesít.

Tisztelettel: **Özv. Schmitz Miklósné**
Odorheiu—Strada Stefan-cel Mare No. 21. (Malom utca)

Találtatott egy lebélyegzett öngyűjtő. Igazolt tulajdonosa átveheti a Magyar Párt helybeli irodájában.

x **Építkezők figyelmébe.** Teljesen jó vasredők, napellenző felszerelés üzleti külső, belső portál ajtók stb. jutányosan kapható. Ugyanott emeleti lakás kiadó. Ritternénél. 1—3

Eladó egy gyermekkocsi jókarban 800 leiért (Villanytelep-utca (V. Alexandri 26.) 1—2

x **Szakképzett fűszer kereskedő** segéd, ki magyar és román nyelvet perfectül bírja, felvétetik Hánn József üzletében Odorheiu.

x **Ahol tejszövetkezetet** akarnak alakítani, oda olcsón megszerezhetik a Zetea—zetelaki alig megindult s már is felszámolt tejszövetkezet berendezését. 1—2

Halló! Figyelem! A szovátai kirándulók ne hozzanak élelmet magukkal, mert a »Déli« villában olcsón és jól lehet étkezni. Központ: Reg. Mária park. 3—4

Egy utkaparó szerencséje. Egy osztrák utkaparó, miközben napi munkáját végezte, észrevette, hogy egy autóról a tartalékkerék leesik és az árokba gurul. Az utkaparó az autónak jeleket adott, hogy álljon meg, azonban az autó nagy sebességgel tovább haladt. Az utkaparó a kereket a hatóságoknak való beszolgáltatás végett ki akarta emelni az árokból. A kerék nagyon nehéz volt, mire az utkaparó megvizsgálta a kereket. Kiderült, hogy a kerékben félmillió lej értékű ezüst pénz volt elrejtve, amelyet a határon akartak átcsempészni. Az autó tulajdonosa azért nem állott meg gépével, mert félt, hogy felfedezik a csempészést. A szegény utkaparó így valósággal szerencsekerék útján szép vagyonhoz jutott.

Az „Ellenőr”-nek, Tóth Sándor politikai, kritikai és közgazdasági lapjának új számát a szerkesztőnek »A román titkár« c. cikke vezeti be. Az új szám megszokottan nívós és érdekes. Felháborodással utasítja vissza Désy Zoltán emlékének meggyalázását és a gróf Bethlen Istvánt ért támadást. A változatos tartalomról kiemeljük az alábbi cikkeket: Carol király kül- és belföldi utjairól, Erdélyiek elhelyezkedése Budapest (dr. Nyiró Gyula karrierje), Nótaszóval Marosvásárhelyre, Szociográfia, Bors szemek. Tárgyilagos sorok a székely kérdéshez, A Színházi Élet szerkesztője, mint Anglia megmentője, Bernády György és Gyárfás Elemér vitája, Tóth Sándor utinaplója Nagyváradról, A Semmitőszék itélete egy francia állampolgárnak a Bánáti Bankegyesület Rt. elleni betéti perében, Szabadtéri játékok stb. Az Ellenőr közgazdasági rovata érdekel minden üzletembert. Az Ellenőr kapható az egész országban, Magyarországon és az utódállamokban. Vonaton, autóbuszon a legjobb utitárs az **Ellenőr**. Egy példány ára 20 lei.

Julius 1-jén lépett életbe a CFR: új árutarifája. A CFR. tarifabizottsága most dolgozza át a legutóbb felemelt árudíjzabást, mely általában 15 százalékos emelkedést jelent. A díjemeles érzékenyen sújtja főleg azokat az iparágakat, amelyeknek termékei a szállítási költségek árértékéhez viszonyítva jelentős szerepet játszanak. Éppen ezért ezek az iparágak sérelmeik orvoslása végett a tarifabizottsághoz fordultak, hogy a díjtételek életbelépte — julius elseje — előtti ügyek elintézését nyerhessenek.